

Het verhaal van Emmen

Cultuurnota Gemeente Emmen
2025-2028

Inhoudsopgave

Voorwoord wethouder Keen.....	3
Leeswijzer	4
1 Inleiding	5
2 Totstandkoming.....	6
3 Taken op het gebied van kunst en cultuur	7
4 Visie op cultuur – de waarden van cultuur.....	8
5 Grote Culturele Partners.....	13
6 Culturele Vrijwilligers Organisaties.....	16
7 Erfgoed en Musea	19
8 Amateurkunst en Buurtcultuur	23
9 Culturele ontwikkelingen.....	24
10 Financiële paragraaf	29

Voorwoord wethouder Keen

Livemuziek, spoken word, erfgoed, breakdance en volksdans, tekenen, theater, zang en fotografie. Tijdens Koningsdag 2024 hebben we laten zien dat onze gemeente rijk is aan cultuur.

De koninklijke route werd beleefd als een prachtige choreografie waarin alle deelnemers samen het beste van zichzelf lieten zien. Geen bescheiden Drents dansje maar een verrassend spektakel, opgevoerd door de vele culturele instellingen en verenigingen van de vruchtbare Emmense bodem. We waren collectief trots op Emmen! Die trots mogen we vaker laten zien. Want het verhaal van Emmen gaat niet alleen over onze geschiedenis maar ook over onze traditie om samen de schouders eronder te zetten. Dat samenspel en die verbinding hebben we laten zien.

Dansen kun je klein en bescheiden, maar ook groots en meeslepend. We hebben in onze gemeente een breed scala aan culturele instellingen die allemaal in hun eigen dans doen. Die willen we graag blijven ondersteunen en stimuleren om verder te ontwikkelen en nieuwe stappen te zetten om samen te bewegen. Met het cultuurbeleid willen we zorgen dat de culturele infrastructuur een goede basis heeft én houdt. Want alleen op een sterke en solide ondergrond komen ongekennde sprongen binnen bereik.

De waarden die we hebben benoemd en vastgesteld in de vorige cultuurnota 'De waarde van cultuur' vormen onze basis. Waarden die bij ons, de inwoners en de regio, passen en niets aan betekenis hebben ingeboet. Waarden die ons vooruit helpen. Soms met kleine pasjes, soms met grote sprongen. Zoals de doorontwikkeling van Facet als maatschappelijke instelling met een groot bereik op kunst en cultuur vanuit het hart van de samenleving. DIEP, het voormalige CBK Emmen, dat een sprong heeft gemaakt naar het Rensenpark. Een nieuw podium voor een nieuwe performance onder een nieuwe naam, waarbij ook een nieuw publiek wordt bereikt. Bewegingen die in de komende jaren hun beslag krijgen en passen bij de groeiambities van Emmen.

Ook op museaal gebied gaat onze vlucht vooruit. We versterken het verhaal van Emmen over het Veen en van Van Gogh en stellen een ontwikkelbudget in voor musea. Bedoeld om het publiek te boeien met nieuwe verrassende tentoonstellingen en om de (online) marketing van alle musea in de gemeente Emmen te versterken. We blijven onze culturele vrijwilligersorganisaties koesteren en voegen daar vier nieuwe toe. Onze amateurkunstverenigingen zijn van levensbelang om iedereen mee te kunnen laten doen aan kunst en cultuur. Zij zorgen voor ontmoeting en verbinding en daarmee voor het leefbaar houden van onze gemeente. Met het ontwikkelbudget houden we de culturele programmering divers en vernieuwend. Dat willen we ook bereiken met de verhoging van het initiatievenbudget, bedoeld om de creatieve sector te verrijken.

Dansen we solo of kiezen we voor een pas de deux? Om verder te komen en hoger te springen heb je goede partners nodig. Op Koningsdag hebben we laten zien dat de opbrengst meer dan de som der delen kan zijn. Het creatieve netwerk in onze regio biedt daarvoor nog meer mogelijkheden. Nieuwe dynamiek komt van onze kinderen en jongeren. Cultuur is belangrijk voor hun zelfbewustzijn en hun talentontwikkeling. Maar zij zijn ook de cultuurmakers en -consumenten van de toekomst. Zo voegen zij met nieuwe energie en frisse ideeën nieuwe hoofdstukken toe aan het verhaal van Emmen.

Tot slot: deze nota is tot stand gekomen mede dankzij de inbreng van veel mensen en instellingen die cultuur in Emmen een warm hart toedragen. Dat geeft heel veel vertrouwen voor de komende periode, waarin we gezamenlijk met de realisering van de ambities aan de slag gaan.

Met dank en waardering,
Dewy Keen
Wethouder Kunst & Cultuur

Leeswijzer

In de volgende hoofdstukken staan de ambities voor kunst en cultuur in de gemeente Emmen voor de periode 2025-2028 beschreven. De cultuurnota beslaat een periode van vier jaar en loopt hierdoor qua tijdsduur gelijk met de cultuurnota van de provincie Drenthe.

In de inleiding blikken we terug op de culturele ontwikkelingen en activiteiten die in de periode 2022-2024 hebben plaatsgevonden en vervolgens gaan we in hoofdstuk twee kort in op de wijze waarop deze cultuurnota tot stand is gekomen. De taken die de gemeente Emmen heeft en vanuit welke visie we invulling geven aan ons cultuurbeleid zijn opgenomen in de hoofdstukken drie en vier. Daarna volgt in de hoofdstukken vijf, zes, zeven en acht een opsomming van de culturele organisaties die op basis van deze cultuurnota in aanmerking komen voor jaarlijkse ondersteuning vanuit de gemeente. Vervolgens wordt in hoofdstuk negen geschetst welke culturele ontwikkelingen in de periode 2025-2028 aandacht krijgen. Tot slot is in hoofdstuk tien de financiële paragraaf opgenomen.

1 Inleiding

Op 23 december 2021 is de vorige cultuurnota 'De Waarde van Cultuur' door de gemeenteraad aangenomen. Dit was een bijzondere tijd want op 18 december 2021, de week voor kerst, kondigt het kabinet een harde lockdown aan die 19 december in gaat. Corona heeft veel impact gehad op de culturele sector en ondanks dat het al een tijd geleden lijkt, is de impact van corona nog steeds zichtbaar en voelbaar. Vooral de amateurkunst werd stevig getroffen, waardoor diverse koren en orkesten stopten. Ook evenementen konden geen voortgang vinden in de coronaperiode. Voor de culturele vrijwilligersorganisaties en professionele organisaties waren er merkbare gevolgen door sluitingen en de langzame opstart na corona. De sector kreeg te maken met enorme kostenstijgingen en personeelstekorten, omdat werknemers in die periode ergens ander werk vonden. Veel van deze klappen hebben we in Emmen kunnen opvangen met het noodsteunbudget dat we vanuit de rijksoverheid hebben ontvangen. Daarnaast hebben we een deel van deze middelen in kunnen zetten voor innovatie en het ondersteunen van de musea, waar de ontwikkeling van de bezoekersaantallen nog steeds een aandachtspunt blijft.

Als we naar de afgelopen drie jaar kijken is er ondanks corona vooral veel om trots op te zijn. Zo stond 2023 in het teken van het Van Goghjaar. Het Van Gogh Huis Drenthe kreeg een upgrade; de silo in Nieuw-Amsterdam werd onder handen genomen door kunstenaarscollectief de Strakke Hand in samenwerking met de Nachtwacht van Emmen en er waren tal van (andere) activiteiten klein en groot die in dit jaar werden georganiseerd. Het Street Art festival Writer's Block vond plaats in Emmerhout. In het Rensenspark werd het aanbod verstevigd en vernieuwd met Studio Zookeeper, Festival Ontluik, de foto-exposities, Film in het park van het Filmhuis en de activiteiten van DIEP die er in de toekomst permanent een plek gaat vinden.

Vanaf 2022 zijn we van vijf grote culturele partners naar vier gegaan. Openbare bibliotheek Emmen en de Kunstbeweging zijn gefuseerd en vormen samen Facet. Facet werkt nauw samen met de andere culturele partners bestaande uit het ATLAS Theater, DIEP en Loods13 om het professionele culturele aanbod in Emmen vorm te geven. In 2022, 2023 en 2024 hebben de G40 gemeenten incidenteel een Specifieke Uitkering (SPUK) gekregen in het kader van de impuls jongerencultuur. Deze middelen zijn door de culturele partners ingezet voor een buitenschools aanbod voor jongeren in de leeftijd 14-27 jaar. Ook zijn vanuit het initiatievenbudget jaarlijks ongeveer vijfentwintig culturele activiteiten ondersteund van klein (buurtcultuur) tot groot (culturele initiatieven).

En tenslotte was het bezoek van de Koninklijke familie op Koningsdag 2024 een bijzondere opsteker voor de culturele sector. Allereerst waren de culturele locaties Facet, Grote Kerk en ATLAS Theater gastheer voor alle deelnemers op de route, de NOS en alle ondersteunende diensten. Facet was niet alleen organisator van het dansplein waar 175 dansers van verschillende dansgroepen optraden, maar organiseerde ook het megakoor van 250 deelnemers dat zong op het Raadhuisplein. Belangrijk bij deze twee onderdelen was dat we hier nadrukkelijk niet hebben gekozen voor één heel goed koor of de beste dansvereniging, maar juist het gemeenschapsaspect hebben laten zien: iedereen kan meedoen in Emmen.

Loods13 maakte een prachtige productie met Alt-Mezzo Carina Vinke uit Erica en hiphop collectief X_Yussuf_Boss, waarvan de artistiek leider uit Emmen afkomstig is. Ook kwam ons erfgoed aanbod via een galerij van levende standbeelden die de rijke historie van de gemeente Emmen uitbeeldden en door middel van een modeshow, waarbij eeuwenoude lokale klederdracht als inspiratie diende voor modeontwerpers van nu. Bij de organisatie van het erfgoedplein is nauw samengewerkt met Stichting ErfgoedNetwerk Emmen.

De cultuurnota is het beleidskader waarin de gemeentelijke visie en ambities op het gebied van kunst en cultuur zijn vastgelegd. Maar de intrinsieke waarde van cultuur is lastig te vatten in een beleidskader. De intrinsieke waarde gaat over de muziek die we luisteren, het plezier en de verwondering, maar ook onze verbondenheid met streektaal of erfgoed. Deze waarden hebben we in de vorige cultuurnota vastgelegd. Omdat deze nog steeds geldend zijn, zijn deze wederom opgenomen in deze nota in hoofdstuk 4 Visie.

2 Totstandkoming

Bij de totstandkoming van deze cultuurnota hebben we op meerdere manieren onze stakeholders betrokken. Intern is gesproken met collega's van andere beleidsterreinen (o.a. jeugd, evenementen, vrijetijdseconomie en sociaal domein). Uiteraard konden we ook niet zonder input vanuit het culturele veld in de gemeente Emmen. In dit kader is individueel gesproken met de grote culturele partners (Loods13, DIEP, ATLAS en Facet). Ook heeft er afstemming plaatsgevonden met de culturele vrijwilligersorganisaties. Daarnaast is er op het gebied van musea en erfgoed een gezamenlijke bijeenkomst georganiseerd. Voor het onderdeel jeugd is er bij de doelgroep zelf input opgehaald. Hierbij is onder andere de kindergemeenteraad betrokken. Daarnaast is via een enquête input verzameld in relatie tot onze subsidieregeling op het gebied van amateurkunst. Dit heeft geresulteerd in een concept-cultuurnota 2025-2028 die is vastgesteld door het college. Vervolgens heeft het document 8 weken ter inzage gelegen. Gedurende deze periode was het mogelijk om een zienswijze in te dienen. Op 9 september 2024 is een openbaar toegankelijke bijeenkomst georganiseerd, die goed werd bezocht, waarin van gedachten is gewisseld met het culturele veld en geïnteresseerde inwoners over de concept-cultuurnota 2025-2028. Dit alles heeft uiteindelijk geresulteerd in de huidige cultuurnota 2025-2028 zoals die nu voorligt.

3 Taken op het gebied van kunst en cultuur

De gemeente Emmen heeft verschillende taken op het gebied van kunst en cultuur. Het gaat dan om de taken als aanjager, facilitator, subsidieverlener en accounthouder en tenslotte uitvoerder.

Aanjager

De gemeente Emmen stimuleert culturele initiatieven, zoals culturele festivals, cultuureducatie en talentontwikkeling. Cultureel aanbod draagt op allerlei manieren bij aan een prettige leefomgeving en ontwikkeling van mensen en gemeenschappen. Professionalisering van vrijwilligersinitiatieven vindt in Emmen minder dan gemiddeld vanzelf plaats. Omdat we deze ontwikkeling wel belangrijk vinden, brengen we als aanjager waar nodig culturele initiatiefnemers in contact met bijvoorbeeld fondsen of culturele partners. Als ontwikkeling gewenst is en initiatief vanuit het veld ontbreekt, gaan we zelf op zoek naar initiatiefnemers binnen, dan wel buiten de gemeente Emmen.

Facilitator

Om culturele ontwikkeling mogelijk te maken faciliteren we netwerkversterking binnen de lokale culturele sector, bijvoorbeeld door het organiseren van netwerkbijeenkomsten en informatiesessies. Bij de bijeenkomst op 9 september 2024 in het kader van de cultuurnota werd duidelijk dat hier vanuit het culturele veld echt behoefte aan is. Hier zal dan ook de komende beleidsperiode jaarlijks uitvoering aan worden gegeven.

Waar mogelijk faciliteren we ook op andere manieren, bijvoorbeeld met mogelijkheden voor huisvesting van culturele organisaties in het Rensenpark. En door ondersteuning vanuit meerdere beleidsterreinen – cultuur, vrijetijdseconomie, vergunningen en evenementen - te leveren aan culturele activiteiten en evenementen.

Subsidieverlener en accounthouder

Culturele organisaties en initiatieven worden door de gemeente Emmen ondersteund door middel van subsidies. Voor het verlenen van cultuursubsidies worden de bestaande beleidsregels geactualiseerd en gekoppeld aan het beleid in deze nieuwe cultuurnota; dit is een bevoegdheid van het college.

Jaarlijks worden de subsidieplafonds bij de beleidsregels vastgesteld. Als zich culturele initiatieven aandienen die niet vallen onder een beleidsregels, neemt het college hierover een apart besluit. Voor grote culturele organisaties en culturele evenementen treedt de gemeente Emmen op als accounthouder.

Uitvoering

Gemeente Emmen heeft ook een uitvoerende taak op het gebied van cultuur.

De gemeente heeft cultuurcoaches in dienst, die werkzaam zijn binnen de 20 Brede Scholen. Zij maken deel uit van het team Sport.

De cultuurcoaches maken de verbinding tussen de binnen- en buitenschoolse cultuureducatie en de culturele omgeving, waardoor alle kinderen van 2 tot 18 jaar in Emmen actief deel kunnen nemen aan kunst en cultuur. Meer informatie over het werk van de cultuurcoaches is verderop in deze cultuurnota te vinden in hoofdstuk 9.2.

DIEP is ook een gemeentelijke voorziening. DIEP wordt gezien als één van de vier grote culturele partners en komt verderop in deze cultuurnota in hoofdstuk 5.2 uitgebreider aan de orde.

4 Visie op cultuur – de waarden van cultuur

In de cultuurnota 2022-2024 ‘De Waarde van Cultuur’ hebben we gewerkt met de acht waarden voor cultuur: ontwikkelen, ontmoeten, verwonderen, eigenwaarde, vernieuwen, verbinden, samenleven en verdienen. Omdat deze waarden onverminderd van toepassing zijn, hebben we besloten om deze ook in deze nieuwe cultuurnota voort te zetten.

4.1 Waarde: ontwikkelen

In de strategienota is het volgende opgenomen:

In Emmen kan iedereen meedoen aan het maatschappelijk leven en heeft daarin gelijke kansen. Wij focussen hierbij op kinderen, jongeren en hun ouders, zodat de jeugd het beter krijgt dan generaties voor hen.

In dit kader vinden we het belangrijk dat kinderen zich ook cultureel ontwikkelen. Door de inzet van cultuureducatie ontwikkelen kinderen hun creativiteit, hun onderzoekende vaardigheden en het vermogen om problemen op te lossen. Ze leren hun eigen cultuur te begrijpen, te reflecteren op zichzelf en anderen, en zich te uiten in onder andere taal. Maar dit kan ook door middel van bijvoorbeeld beeld, muziek en dans. Via cultuureducatie kunnen kinderen en jongeren hun cognitieve, creatieve, motorische, persoonlijke en sociale kwaliteiten ontwikkelen. De ontwikkeling van deze kwaliteiten is belangrijk voor kinderen en jongeren zelf en voor hun bijdrage aan de huidige en toekomstige samenleving. We vinden het dan ook belangrijk dat alle kinderen in aanraking komen met kunst en cultuur. Het onderwijs is bij uitstek de plek om kinderen met kunst en cultuur te bereiken en hen te prikkelen om hun creatief vermogen te ontwikkelen, ook in het kader van kansengelijkheid. Het integreren van cultuur in het curriculum van het onderwijs draagt hier aan bij. Naast cultuureducatie willen we ook stimuleren dat er een buitenschools aanbod ontstaat voor en door jongeren, waar zij hun talenten kunnen onderzoeken en ontwikkelen en gelijkgestemden kunnen ontmoeten. Momenteel wordt er gewerkt aan de doorontwikkeling van de Brede School, met focus op het vergroten van kansengelijkheid, ontwikkelingskansen en sociale cohesie in wijken en dorpen. Met betrekking tot kansengelijkheid heeft inclusie, de bereikbaarheid en toegankelijkheid van cultuur onze aandacht. Hierbij zal ook de koppeling worden gemaakt met de Emmense Agenda Toegankelijkheid die in een later stadium wordt opgesteld.

4.2 Waarde: ontmoeten

Kunst en cultuur zijn een belangrijke verbindende factor in onze dorpen en wijken. In Emmen zijn veel vrijwilligersorganisaties actief op het gebied van kunst en cultuur. Dit zijn bijvoorbeeld koren, orkesten, culturele commissies, muziekgroepen en kleine festivals. Deze amateurkunstverenigingen zijn een belangrijke factor in het leefbaar houden van onze gemeente en zorgen naast culturele ontplooiing van inwoners, voor ontmoeting, binding en levendigheid. Ook dragen ze bij aan de (mentale) gezondheid van mensen. We blijven de amateurkunstsector dan ook ondersteunen in deze nieuwe cultuurnota. Het budget wordt hiervoor de komende jaren verhoogd. Ook is Amateur Kunstenaars Emmen (AKE) voor de periode 2025-2028 in deze cultuurnota nieuw opgenomen als culturele vrijwilligersorganisaties (zie hoofdstuk 6.9).

Ter voorbereiding op deze cultuurnota hebben we een uitvraag gedaan onder alle amateurkunstorganisaties over de subsidie die zij ontvangen van de gemeente Emmen. Bijna alle respondenten geven aan tevreden te zijn over de subsidieregelingen van de gemeente Emmen voor amateurkunst.

4.3 Waarde: verwonderen

Dit klinkt als een abstracte waarde, maar niets is minder waar. Kunst en cultuur zorgen voor dialoog en discussie en kan ons aan het denken zetten. Veel van onze inwoners staan regelmatig eens even stil bij de meer dan honderd kunstwerken die er in Emmen in de openbare ruimte staan. Het lezen van een boek vergroot onze wereld. Inwoners gaan naar culturele evenementen of zijn onder de indruk van een voorstelling in het ATLAS Theater. Om deze verwondering te blijven stimuleren willen we dat inwoners ook in de periode 2025-2028 kennismaken met breed aanbod en vernieuwende vormen van kunst en cultuur. We subsidiëren onze grote en kleine culturele organisaties. We stimuleren ontwikkelingen in het Renssenpark en in de dorpen en wijken van Emmen. Via het initiatievenbudget geven we voorrang aan projecten die aanvullend of vernieuwend zijn op het bestaande aanbod, zoals bijvoorbeeld projecten voor en door jongeren, klassieke muziek, podiumkunsten, popcultuur en crossovers. Bij deze ontwikkelingen zoeken we samenwerking met fondsen en met provincie Drenthe. Vanaf 2025 zullen we Zookeeper, een artists-in-residence project, dat gebruik maakt van Studio Zookeeper in het Renssenpark en Stichting Taalpodium Emmen voor vier jaar ondersteunen. Verwondering wordt tot slot vaak beschreven als beginpunt voor de filosofie. Hieraan gekoppeld ondersteunen we de komende vier jaar ook Stichting Filosofiecafé Emmen.

In de periode 2022-2024 hebben we als G40 gemeenten gebruik kunnen maken van de Specifieke Uitkering (SPUK) Impuls jongerencultuur. Deze uitkering ontvingen we om door middel van cultuur bij te kunnen dragen aan de mentale gezondheid van jongeren. Met name Facet (Stroom), ATLAS Theater, Loods13 en DIEP hebben hiermee extra activiteiten voor jongeren kunnen organiseren. De middelen zijn incidenteel en mogen tot en met 2025 worden uitgegeven.

4.4 Waarde: eigenwaarde

De waarde 'eigenwaarde' hangt sterk samen met onze verbondenheid met het gebied waarin we wonen. We vinden het belangrijk dat inwoners zich verbonden voelen met het gebied, onze afkomst en onze taal. Wat karakteriseert onze gemeente? Wat past bij ons? Waar zijn we trots op? We denken hierbij dan ook aan al ons gemeentelijk erfgoed, de musea en de samenwerkende erfgoedorganisaties in het ErfgoedNetwerk. In de periode 2025-2028 werken we aan het beleefbaar en bereikbaar maken van erfgoed. Dit doen we door musea en erfgoed te ondersteunen. Als het om eigenwaarde gaat dan hoort streektaal daar uiteraard ook bij. Wij staan dan ook open voor het ondersteunen van initiatieven op het gebied van streektaal in de gemeente Emmen, zoals we de afgelopen jaren ook hebben gedaan bijvoorbeeld als het gaat om het voorlezen in het Drents op de basisscholen en middels het ondersteunen van het Drèents Liedtiesfestival.

4.5 Waarde: vernieuwen

In de strategienota is het volgende opgenomen:

Emmen groeit economisch en in aantal inwoners en versterkt haar positie als regiokern met goede verbindingen en voorzieningen. We zorgen voor een aantrekkelijke, duurzame en veilige leefomgeving.

De groeiambitie van de gemeente Emmen vraagt om groei in allerlei sectoren, waaronder de culturele sector. De voorzieningen zullen naar verwachting moeten meegroeien in kwaliteit en mogelijk ook in kwantiteit met de ambitie om alle inwoners, maar ook bezoekers te kunnen bedienen met blijvend passend aanbod. Hier zal de komende beleidsperiode verder onderzoek naar worden gedaan. Ook dient te worden gekeken of de huidige formatie op het gebied van cultuurbeleid en cultuurcoaches voldoende is. In de komende periode van de cultuurnota zal hier een voorstel voor worden gedaan.

Door innovatief te zijn, kunnen we een aantrekkelijk woongebied zijn en blijven voor onze toekomstige en huidige inwoners. Gebieden in Nederland ontwikkelen zich in een razendsnel

tempo. Om als gebied interessant te blijven voor een jongere generatie is het van belang dat er mogelijkheden zijn voor jonge, creatieve professionals op het gebied van kunst en cultureel erfgoed, media en entertainment en creatieve zakelijke dienstverlening. Wanneer creatieve mensen elkaar steeds weer ontmoeten ontstaat een creatief klimaat, dat werkt als een vliegwiel op andere economische en culturele ontwikkelingen. Steden met veel creatieve professionals zijn vaak niet alleen gewild als woonplaats, maar ook als plaats om te bezoeken. Voor Emmen liggen hier zeker kansen. In Emmen zijn in vergelijking met soortgelijke gemeenten elders in het land nog betaalbare woningen en bedrijfsruimten beschikbaar. De campusontwikkeling en de ontwikkeling van het Rensenspark kunnen hieraan een belangrijke bijdrage leveren. Om dit te stimuleren, ondersteunen we de samenwerking tussen cultuurinstellingen en onderwijs en de culturele ontwikkeling van het Rensenspark. Ook geven we bij het initiatievenbudget voorrang aan projecten voor, door en met jongeren.

Innovatie is essentieel voor economische vooruitgang.ⁱ Om de ontwikkeling en toepassing van nieuwe ideeën en technologieën vorm te geven is behoefte aan innovatieve ondernemers en werknemers. Ook zien we dat kunst en design steeds vaker worden ingezet om een bijdrage te leveren aan maatschappelijke opgaven en transities. Het perspectief vanuit kunst en cultuur kan daaraan een krachtige en verrassende bijdrage leveren. Om innovatie in een regio te stimuleren is het dus van belang om de regio aantrekkelijk te maken voor innovatieve mensen. Kenmerkend voor innovatieve mensen is veelal hun creativiteit. Hun creatieve inspiratie ontleen zij niet zelden voor een belangrijk deel aan kunst en cultuur. Daar waar meerdere creatieve mensen elkaar ontmoeten ontstaan kwalitatief betere innovatieve ideeën door de interdisciplinaire samenwerking die ontstaat. Innovatieve mensen waarderen diversiteit en culturele rijkdom en zijn vaak geïnteresseerd in steden en regio's die een hoge levenskwaliteit bieden.

4.6 Waarde: verbinden

De waarde 'verbinden' is een kernwaarde voor het slagen van een goed cultuurbeleid. We werken intensief samen binnen de gemeente Emmen, maar ook met onze grote culturele partners en in de noordelijke en provinciale netwerken Vereniging Drentse Gemeenten (VDG) en We the North.

Grote culturele partners

Ook tussen de verschillende grote en kleinere culturele organisaties in Emmen bestaan allerlei verbindingen. De vier grote culturele organisaties in Emmen (Loods13, DIEP, ATLAS Theater en Facet) hebben de afgelopen vier jaar intensief samengewerkt. De grote culturele organisaties willen hun samenwerking onderling en met het culturele veld in Emmen voortzetten. In hoofdstuk vijf vindt u meer informatie over de grote culturele partners.

Provinciale en noordelijk Netwerken

Als gemeente staan we in verbinding met netwerken om ons heen. Zo werken we samen met Provincie Drenthe en met de Drentse gemeenten in VDG-verband. Met zeven noordelijke overheden (provincie Groningen, gemeente Groningen, provincie Friesland, gemeente Leeuwarden, provincie Drenthe en gemeente Assen) werken we samen in het Noordelijk Overleg Cultuur (NOC) en in het stimuleringsprogramma We The North. Dit programma heeft tot doel om door middel van netwerkversterking mogelijkheden voor landelijke financiering te realiseren, om op deze manier de noordelijke culturele infrastructuur te versterken. Vanuit Emmen hebben DIEP en Loods13 deelgenomen aan netwerken van We The North en hebben Emmense talenten deelgenomen aan de talentontwikkelingstrajecten. Deze samenwerkingen willen we voortzetten in 2025-2028.

Integrale samenwerking

We The North zet zich onder meer in voor lobby richting de rijksoverheid voor een eerlijkere verdeling van rijksmiddelen voor cultuur. In het kader van 'Elke Regio Telt' worden bestuurders en fondsen geïnformeerd over de stand van zaken in de drie noordelijk provincies op het gebied van cultuur.

ⁱ Voogel, M., *De rol van creativiteit in het innovatiebeleid*. (2013).

Op dit moment wordt binnen de gemeente Emmen al integraal samengewerkt en afgestemd op het gebied van cultuur, erfgoed, vrijetijdseconomie en evenementen. Ook is cultuur sterk verbonden met onderwijs, jeugd en samenleving. Deze verbindingen willen we in de periode 2025-2028 behouden en versterken. In het verleden zijn op deze manier projecten ondersteund met financiering uit meerdere domeinen. Deze mogelijkheden zullen we ook in de nieuwe periode onderzoeken. In de webshop voor minima zijn ook culturele activiteiten toegevoegd. Kinderen kunnen gebruik maken van het Jeugdfonds Sport & Cultuur.

4.7 Waarde: samenleven

De waarde 'samenleven' is een maatschappelijke waarde. We willen projecten op het snijvlak van cultuur en maatschappij stimuleren. Dit doen we door deze projecten voorrang te verlenen bij het toekenningen uit het initiatievenbudget. Cultuur kan een belangrijk middel zijn om sociale inclusie te bewerkstellingen, te denken valt aan projecten om eenzaamheid te bestrijden. Daarnaast is cultuur ook vaak een middel om dialoog op gang te brengen of om door middel van cultuur zingeving en ontplooiing te bieden. De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) heeft met een omvangrijke analyse van 900 onderzoeken tot slot officieel bevestigd dat het beoefenen van kunstvormen de mentale en fysieke gezondheid en het algehele welbevinden bevordert.ⁱⁱ Cultuur is dan ook een middel om in te zetten om bij te dragen aan positieve gezondheid van onze inwoners.

Vanaf 2022 ondersteunen we de culturele activiteiten van de Herstelacademie. Een initiatief waarin de doelgroep van VNN, Leger des Heils en GGZ actief aan het werk gaat met herstel door middel van culturele activiteiten. De activiteiten vinden plaats bij Facet.

4.8 Waarde: verdienen

De aanwezigheid van culturele voorzieningen heeft een positief effect op de economie. Er zijn meerdere manieren waarop kunst en cultuur bijdraagt aan de lokale economie:

- Banen en omzet
- Nieuwe ideeën leiden tot economische groei
- Aantrekken van bezoekers
- Stimuleren van talentontwikkeling

De totale culturele en creatieve sector is een belangrijke economische factor voor Nederland met een aandeel in het bruto binnenlands product (bbp) van 3,4% en een bijdrage aan de werkgelegenheid van 4,3%. Indirect genereert de sector bovendien nog meer economische waarde. Onderzoek toont aan dat de culturele en creatieve sector van groot belang is voor het concurrentievermogen en de aantrekkelijkheid van lokale economie. Steden met een rijk cultureel aanbod, zoals musea, theaters, festivals en historische monumenten trekken vaak meer toeristen en investeerders aan, wat in positieve zin bijdraagt aan economische groeiⁱⁱⁱ. Een culturele en creatieve uitstraling van een stad draagt bij aan het investerings- en vestigingsklimaat en de prijs van het vastgoed.

De bekende Amerikaanse socioloog en stedelijk wetenschapper en auteur van 'The rise of the creative class', Richard Florida dringt in zijn werk aan op het belang van aantrekken en vasthouden van talent. Economische voorspoed is volgens hem in grote mate afhankelijk van vernieuwers op cultureel, bedrijfskundig, wetenschappelijk of artistiek gebied. Voor deze groep is een cultureel uitdagende omgeving van groot belang. Cultuur speelt volgens Florida een cruciale rol in de economische ontwikkeling van een regio. Het bevordert creativiteit, innovatie en sociale cohesie, wat allemaal bijdraagt aan economische groei en welvaart.^{iv}

De combinatie van wonen, werken en recreëren is voor het centrum van Emmen van groot belang. Om een aantrekkelijke binnenstad te houden voor inwoners en bezoekers is de juiste mix van

ⁱⁱ Rapport van de World Health Organization: What is the evidence on the role of the arts in improving health and well-being? A scoping review' (2019) <http://www.euro.who.int/en/publications/abstracts/what-is-the-evidence-on-the-role-of-the-arts-inimproving-health-and-well-being-a-scoping-review-2019>

ⁱⁱⁱ Europese commissie voor cultuur en creativiteit – *Cultuur in steden en regio's*. (2024).

^{iv} Jeroen Ansink, 'De toekomst is aan de creatieve klasse' (2009) via managementboek.nl.

cultuur, horeca en retail essentieel. Bezoekers verblijven vaak in de omgeving en stimuleren daarmee ook de economie in dorpen en wijken. Vanuit Cultuur zetten we ons binnen onze mogelijkheden in voor de instandhouding van onze culturele infrastructuur en de ontwikkeling en versterking van het culturele klimaat in de gemeente Emmen om daarmee bij te dragen aan de ontwikkeling van onze inwoners en het vergroten van de aantrekkelijkheid en levendigheid van onze gemeente voor zowel onze inwoners, bezoekers en (culturele) ondernemers.

5 Grote Culturele Partners

Emmen heeft vier grote professionele culturele organisaties: ATLAS Theater, DIEP, Facet en Loods13. De organisaties werken samen met het culturele veld in Emmen aan een brede culturele programmering op het gebied van podiumkunsten, beeldende kunst, taal, media en nog tal van andere disciplines. Dit doen zij in samenwerking met culturele vrijwilligersorganisaties en amateurkunst.

5.1 ATLAS Theater

Het ATLAS Theater heeft een bovenregionale functie en is in acht jaar tijd uitgegroeid tot een niet meer weg te denken culturele voorziening. ATLAS Theater presenteert een breed nationaal en internationaal aanbod van theater en muziek voor een breed publiek uit Emmen en omstreken en biedt een podium voor creatieve en educatieve initiatieven.

Het ATLAS Theater heeft voor de periode 2025-2028 de volgende ambities:

- De drempel naar theater verlagen en het theater toegankelijk maken voor een brede doelgroep.
- Het presenteren van een breed aanbod van professionele podiumkunsten (brede nationale en internationale programmering, binnen de genres toneel, dans, cabaret, opera, musical, klassieke muziek, jeugd -en jongeren theater, etc.) die aansluit bij de (potentiële) bezoekers. Ambitie is lichte groei in aantal voorstellingen per jaar en een blijvende groei in aantal bezoekers.
- Het bieden van een platform/ faciliteiten voor overige professionele en amateur culturele organisaties. Ambitie is om in toenemende mate een open, toegankelijk en interactieve rol in te nemen als theater voor de gehele gemeente. Het theater stelt haar podium graag beschikbaar voor jaarlijkse uitvoeringen, voorstellingen, shows en concerten van de vele verenigingen en instellingen in Emmen en omgeving. Daarnaast draagt het theater haar kennis en ervaring over door intensieve begeleiding van verenigingen op gebied van licht, geluid, toneelbeeld, regie, marketing en kaartverkoop.
- Het versterken van de positie van het ATLAS Theater op het gebied van cultuureducatie en het aanbieden/faciliteren van activiteiten van educatieve aard. ATLAS ziet veel noodzaak en kansen op het gebied van cultuureducatie in het algemeen en theaterbezoek in het bijzonder. Ambitie is een steeds betere afstemming tussen het aanbod op het podium en het schoolcurriculum en leerprogramma's.
- Het organiseren van / participeren in sociaal maatschappelijke activiteiten. Ambitie is om een belangrijke bijdrage te leveren aan bewustwording, aanjagen van discussie/dialoog, vinden van creatieve oplossingen bij vraagstukken binnen het sociaal maatschappelijk domein.
- ATLAS verwelkomt daarnaast zakelijke evenementen op topniveau, waarbij ze bijdragen aan een eigen gezonde exploitatie, maar ook aan de economische bedrijvigheid en levendigheid van Emmen.

5.2 DIEP – Ruimte voor beeldende kunst Emmen

Vanaf september 2024 heeft het Centrum Beeldende Kunst (CBK) Emmen een nieuwe naam: DIEP- Ruimte voor beeldende kunst. DIEP laat inwoners van Emmen en de regio kennismaken met hedendaagse beeldende kunst, om daarmee hun leven te verrijken. Als laatste centrum voor beeldende kunst in Drenthe heeft zij een belangrijke rol in het bieden van een podiumfunctie voor beeldende kunst. DIEP wil met haar nieuwe locatie in het Rensenpark een knooppunt zijn voor hedendaagse beeldende kunst voor inwoners van de gemeente Emmen en bezoekers van buiten Emmen. DIEP staat hierbij voor kwaliteit, kennismaking, verwondering, verbinding en een zo laag mogelijke drempel. Bij de activiteiten van DIEP ontmoeten professionele kunstenaars, amateurkunstenaars, organisaties en inwoners elkaar met als doel om te leren, te inspireren en te ontwikkelen. De verbinding met de omgeving als het gaat om amateurkunsten, educatie en buurtcultuur/participatie is voor DIEP van groot belang.

DIEP heeft een aantal strategische uitgangspunten geformuleerd op basis waarvan de activiteiten voor de komende jaren vormgegeven worden:

- DIEP wil niet alleen vóór maar ook mét haar publiek programmeren, waarbij vanuit een verbindende rol creatieve professionals en amateurs bij elkaar gebracht worden. Bezoekers worden uitgedaagd actief deel te laten nemen aan een tentoonstelling of (educatie)project en er wordt verbinding tot stand gebracht met professionele en amateurkunstenaars met andere beeldende kunstinstellingen.
- DIEP draagt bij aan een breed en goed cultureel aanbod dat voor iedereen bereikbaar is, ook voor de scholen en in de dorpen en wijken.
- DIEP werkt aan een sterke programmering met o.a. tentoonstellingen, educatie, workshops, lezingen. DIEP werkt volgens een thematische aanpak.
- DIEP gaat experimenteren met nieuwe presentatievormen op nieuwe plekken, waarbij ook actief de verbinding met inwoners (op locatie) opgezocht wordt.
- DIEP wil een vliegwiel zijn voor de ontwikkeling van het Renssenpark door actief te programmeren, bezoekers aan te trekken en samenwerkingen aan te gaan binnen en buiten het park.

5.3 Facet

Facet is in 2022 ontstaan uit de fusie van de Kunstbeweging en de bibliotheek. Facet heeft een maatschappelijke doelstelling en werkt aan de kracht en vaardigheden van de inwoners van Emmen. Daarbij zijn kansengelijkheid en weerbaarheid belangrijke basiswaarden. Facet geeft inwoners toegang tot informatie, cultuur en (persoonlijke) ontwikkeling. Facet geeft invulling aan de functies die voortvloeien uit de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen en het Bibliotheekconvenant. Voor de centrale vestiging van Facet in het centrum van Emmen wordt een verhuizing (beoogd eind 2027) voorbereid van het Noorderplein naar het Mondriaanplein. In het kader van spreiding en toegankelijkheid blijft Facet uiteraard vanuit al haar vestigingen en servicepunten werken aan leefbare kernen met relevante voorzieningen. Servicepunt Erica zal de komende periode worden doorontwikkeld naar een bibliotheekvestiging. Tegelijkertijd is het voornemen om ook bij andere voorzieningen verbeteringen door te voeren op het gebied van het faciliteren van een aantrekkelijke ontmoetingsplek en de invulling van de kernfuncties uit de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob).

Daarnaast is Facet het kennis- en expertisecentrum op het gebied van kunst en cultuur in Emmen. Zij richt zich met name op cultuureducatie, cultuurparticipatie en amateurkunst. Activiteiten op dit vlak vinden plaats in het onderwijs, in wijken en dorpen. Facet is als aanjager en organisator betrokken bij de Cultuurprijs Emmen. Daarnaast wordt samengewerkt op regionaal niveau onder andere K&C Drenthe voor de uitvoering van de regeling Cultuur met Kwaliteit (CmK).

Facet wil in de periode 2025-2028 met haar kennis van taal, kunst en cultuur een bijdrage leveren aan een breed palet aan activiteiten, projecten en diensten in de programmalijnen:

- ontdekken: een kansrijke ontwikkeling voor kinderen van 0 - 12 jaar;
- oriënteren: het welbevinden van jongeren en jongvolwassenen van 12 - 24 jaar;
- ontwikkelen: een gezonde samenleving waarin iedereen mee kan doen;
- ontmoeten: 'samenredzaam' door sociale verbinding.

In 2026 volgt een wetwijziging (Wsob) en een nieuw convenant, waarin taken en rollen van drie overheidslagen en alle betrokken partners in de bibliotheekwereld opnieuw worden vastgelegd. Hierdoor ontstaan nieuwe financiële en wettelijke kaders, met specifieke uitkeringen voor bibliotheken en een wettelijke zorgplicht voor provincies en gemeenten.

5.4 Loods13

Loods13 is tot op heden een theaterschool en productiehuis in Emmen waar iedereen welkom is om theater te maken. Met sociaal-maatschappelijke projecten (die in heel Drenthe plaatsvinden) heeft Loods13 de afgelopen jaren bijdragen aan het bespreekbaar maken van actuele vraagstukken en maatschappelijke problemen. Hiermee wil Loods13 mensen aan het denken zetten en andere perspectieven laten zien en ervaren. Met theater wil Loods13 mensen ruimte geven om te onderzoeken wie ze zijn, om te reflecteren en kritische vragen te stellen. Middels haar theaterschool

en diverse projecten als het theater-tussenjaar heeft Loods13 de afgelopen jaren een bijdrage geleverd aan talentontwikkeling op het gebied van podiumkunsten.

Om haar activiteiten de komende beleidsperiode door te kunnen zetten en uit te bouwen op basis van een gezonde financiële bedrijfsvoering, heeft Loods13 subsidie aangevraagd bij het Rijksfonds voor Cultuurparticipatie. Die aanvraag is positief beoordeeld, maar wegens onvoldoende budget van het fonds niet gehonoreerd. Loods13 heeft ons vervolgens laten weten voornemens te zijn om voor de periode 2025-2028 de activiteiten van de theaterschool en het theater-tussenjaar te beëindigen en door te gaan als onafhankelijk productiehuis in Drenthe met Emmen als standplaats. Dit stelt ons voor de vraag of deze afwijkende koers past bij de ambities van deze cultuurnota en voor subsidie in aanmerking komt. Ons uitgangspunt hieromtrent is echter dat het onze prioriteit heeft om gedurende de beleidsperiode 2025-2028 theaterlessen te blijven faciliteren, ten behoeve van de (talent)ontwikkeling van onze eigen inwoners. Hierover zal in overleg worden getreden met Loods13 om te kijken of zij hier vorm en inhoud aan kan blijven geven overeenkomstig ons beleid en bijbehorende (financiële) voorwaarden. Gelet op de huidige onzekerheid is besloten om Loods13 in de begroting voor de periode 2025-2028 op PM te zetten. Wel is er in de cultuurbegroting een post opgenomen voor theaterschool gerelateerde activiteiten.

6 Culturele Vrijwilligers Organisaties

In de cultuurnota 2022-2024 ‘De Waarde van Cultuur’ hebben we een vijftal culturele vrijwilligersorganisaties ondersteund. Voorgesteld wordt om de ondersteuning nog vier jaar voort te zetten. De reden hiervoor is dat we in Emmen willen bouwen aan een sterke culturele infrastructuur en organisaties de kans willen geven om zich door te ontwikkelen en te professionaliseren. Dit doen we omdat we in deze vrijwilligersorganisaties de potentie zien om te groeien, maar vooral ook omdat deze organisaties in belangrijke mate bijdragen aan onze visie. Voor de periode 2025-2028 voegen we vier nieuwe organisaties toe die we in deze periode jaarlijks zullen ondersteunen. Dit zijn Stichting Zookeeper, Amateurkunstenaars Emmen (AKE), Stichting Taalpodium Emmen (STEM) en Stichting Filosofiecafé Emmen. Deze vier partijen worden dan niet langer op incidentele basis ondersteund, dit biedt meer zekerheid bij het bestendigen van hun activiteiten.

6.1 Filmhuis Emmen

Het Filmhuis Emmen organiseert meer dan 175 vertoningen per jaar. Filmhuis Emmen richt zich met name op de film als kunstvorm, door bijzondere films, documentaires en alternatieve programmering te bieden in Emmen. In 2021 vierde het Filmhuis Emmen haar vijftienvigjarig jubileum. Filmhuis Emmen verzorgt haar programmering in bioscoop Kinopolis en organiseert eens per maand Film in het Park op de locatie van Loods13 in het Rensenspark. Naast de vaste voorstellingen beschikt Filmhuis Emmen over een mobiele installatie (Locacinema). Hiermee verzorgt Filmhuis Emmen vertoningen op locatie en filmavonden in de openlucht in het Rensenspark. Filmhuis Emmen streeft naar een eigen locatie voor een zelfstandig filmhuis in het Rensenspark.

6.2 Stichting Grote Kerk Cultureel

De Grote Kerk is een herkenbaar en uniek monument in Emmen. Stichting Grote Kerk Cultureel wil de Grote Kerk voor inwoners en bezoekers behouden en toegankelijk maken als multifunctioneel, cultureel en maatschappelijk ontmoetingspunt. De stichting wil daarbij zoveel mogelijk bezoekers uit de gemeente Emmen en omgeving laten genieten van kunst en cultuur in de Grote Kerk. Dit doet Stichting Grote Kerk Cultureel met de programmering van concerten en exposities. Van klassieke muziek en orgelconcerten tot gitaarmuziek en alternatieve programmering. Hiermee bieden ze een podium aan professionele- en amateurgezelschappen en activiteiten in het kader van cultuureducatie.

6.3 The Bake Shop

The Bake Shop is een organisatie die creatieve popmuzikanten met eigen repertoire (beginners en gevorderden, allen in hun vrije tijd actief) ondersteuning biedt. Dit doen ze door gebruik te maken van hun regionale en nationale netwerk binnen de muzikindustrie. The Bake Shop ziet een groot potentieel aan Drentse muzikanten. The Bake Shop houdt zich bezig met talentontwikkeling van jong talent uit de regio en biedt ze de tools om zich verder te kunnen ontwikkelen.

Talentontwikkelingstrajecten als Popsport, Drentsch Peil XL en Hit the North kunnen voor lokale talenten een belangrijke springplank zijn. In Emmen organiseert The Bake Shop onder andere het Spy Festival en een deel van de programmering voor het Uitfestival.

6.4 Stichting DrenthEvents/Pitfest

In 2016 werd Pitfest voor het eerst georganiseerd “op Erica” met 350 betalende bezoekers. Een evenement georganiseerd vanuit een passie voor punk/metal/hardcore en aanverwante subgenres. Inmiddels is Pitfest uitgegroeid tot een meerdaags festival met duizenden bezoekers uit de omgeving en wereldwijd. Met Pitfest levert Stichting DrenthEvents een belangrijke bijdrage de presentatie van alternatieve muziek in Noord-Nederland met een cross-over van alle extreme muziekstijlen. Hierbij is het doel om jaarlijks ten minste drie Drentse bands de kans te geven zich te presenteren aan een groter publiek. Pitfest ontvangt deze subsidie in het kader van ons streven om in Emmen een diverse programmering op het gebied van cultuur te realiseren.

6.5 ZO!34

ZO!34 is de streekomroep voor de gemeenten Emmen en Coevorden en draagt via haar diverse mediakanalen bij aan de nieuwsvoorziening voor onze inwoners. ZO!34 geeft binnen haar mogelijkheden uitvoering aan haar democratische en maatschappelijke functies. Daarnaast wil ze door meer lokaal nieuws en documentaires aan te bieden een platform zijn voor verhalen en perspectieven uit de regio. Op deze manier draag ZO!34 bij aan een rijke en diverse culturele omgeving. ZO!34 heeft de wens om in de komende jaren te professionaliseren en te ontwikkelen van vrijwilligersorganisatie naar een hybride organisatie, waarbij vrijwilligers en betaalde journalisten samenwerken. Daarmee hoopt ze haar impact op de gemeenschap te vergroten.

Binnen de gemeentelijke begroting zijn geen middelen opgenomen om hier uitvoering aan te kunnen geven. Hiervoor moet voorlopig nog gekeken worden naar externe financiering via de landelijke subsidieregeling voor de professionalisering van de lokale publieke media-instellingen en naar de beoogde stelselwijziging van de lokale publieke omroep, mogelijk per 2026 (nieuwe wetgeving) en 2027 (inwerkingtreding). Wij volgen uiteraard deze landelijke ontwikkeling met veel belangstelling. Deze stelselwijziging heeft als doel om de onafhankelijkheid en kwaliteit van de lokale publieke omroepen te vergroten. Dit heeft ook gevolgen voor de bekostiging van de omroepen (verschuiving van Gemeentefonds naar Rijksoverheid), waarbij gemeenten naar verwachting in elk geval tot 2027 verantwoordelijk blijven voor de bekostiging van de lokale publieke omroepen.

Voor 2025 is bekend geworden dat ZO!34 kan rekenen op een bijdrage van € 250.000 vanuit de regeling Professionalisering lokale omroepen vanuit het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek (SvdJ). Daarmee kan ZO!34 aan de slag met de professionalisering van de organisatie. Wij vinden het van belang om ook de komende jaren gezamenlijk op te blijven trekken met de gemeente Coevorden als het gaat om de ontwikkeling van de streekomroep ZO!34.

6.6 Stichting Zookeeper

Studio Zookeeper is de maakplaats in het Rensenspark voor beeldende kunstenaars, met een artist-in-residence programma. Zoals Vincent van Gogh naar Drenthe kwam om het Drentse landschap te schilderen, komen nu kunstenaars naar het Rensenspark. Het doel van Stichting Zookeeper is om met beeldende kunst levendigheid te creëren in het Rensenspark. Iedere drie maanden wordt een Zookeeper (artist in residence) geselecteerd door de kunstcommissie van Zookeeper. In deze periode maakt deze Zookeeper nieuwe werken die vragen oproepen, nieuwsgierig maken en discussie stimuleren. De meerwaarde van Zookeeper is de laagdrempelige toegang tot beeldende kunst. Zookeeper draagt bij aan de verhalen van Emmen en we bieden kunstenaars een plek om zich als kunstenaar te ontwikkelen.

6.7 Stichting Taalpodium Emmen

Stichting Taalpodium Emmen (verder: STEM) heeft als doel om het literaire klimaat in Zuidoost-Drenthe te bevorderen. De stichting wil dit bereiken door het organiseren en verzorgen van evenementen, podiumkunst, voordrachten en verder alles wat verband houdt met de taal. STEM is bekend van het jaarlijkse Nederlands Kampioenschap Light Verse Dichten, Taal Theater Nachten en diverse kleinere evenementen. We vinden het van belang dat STEM met haar activiteiten ook oog heeft voor de jeugd en talentontwikkeling.

6.8 Amateur Kunstenaars Emmen (AKE)

AKE is de Vereniging van Amateur Kunstenaars in Emmen, opgericht in 1969, waar leden hun artistieke talenten en vaardigheden kunnen ontwikkelen. In een eigen gebouw met verschillende grote ateliers worden diverse cursussen op het gebied van tekenen, schilderen, beeldhouwen, edelsmeden en keramiek gegeven onder leiding van gekwalificeerde docenten.

We hebben veel waardering voor AKE, die al zoveel jaren een plek biedt aan zowel inwoners van Emmen als mensen van buitenaf, zowel beginners als gevorderden, om zich creatief en artistiek te ontwikkelen. AKE is toegevoegd aan de cultuurnota om op deze manier de activiteiten een impuls te kunnen geven. AKE heeft uitdagingen wat betreft het toekomstbestendig maken van hun huisvesting en organisatie.

6.9 Stichting Filosofiecafé Emmen

Stichting Filosofiecafé Emmen is in 2020 opgericht met als doelstelling het filosofische klimaat in Emmen te vergroten. Filosofiecafé Emmen wil door aansprekende bijeenkomsten te organiseren meer mensen interesseren voor filosofie. Het karakter van de openbare cafés die de afgelopen jaren plaatsvonden bij Loods13 zijn laagdrempelig, zodat iedereen de kans krijgt om in aanraking te komen met filosofie en maatschappelijke vraagstukken. Stichting Filosofiecafé Emmen is de afgelopen jaren op incidentele basis door ons ondersteund en heeft de wens om de komende jaren verder te groeien. Dit wordt gedaan door middel van het uitbreiden van het aantal lezingen, het organiseren van een filosofiefestival en meer (school)jeugd betrekken en interesseren voor filosofie.

7 Erfgoed en Musea

Erfgoed is een bron van verhalen over onszelf en onze omgeving. Erfgoed zorgt daarmee voor een gevoel van verbondenheid en versterking van identiteit. Het draagt bij aan het 'hier kom ik weg' gevoel. Wij zijn trots op ons cultureel erfgoed en hebben ook waardering voor een ieder die zich hier voor inzet. De gemeente Emmen herkent de krachtige stimulans die het erfgoed voor de gemeenschap in cultureel, sociaal-maatschappelijk, economisch en ruimtelijk opzicht kan bieden. De uitvoering van wet- en regelgeving op het gebied van erfgoed en monumenten maakt geen deel uit van deze cultuurnota, maar is vastgelegd in de gemeentelijke erfgoednota die begin 2025 wordt geactualiseerd. Vanuit de cultuurnota ligt het accent vooral op het ontsluiten, beleefbaar en zichtbaar maken van erfgoed. Dit doen wij middels de subsidiëring van een aantal musea en de Stichting ErfgoedNetwerk Emmen, die een netwerk heeft opgebouwd van een veertigtal erfgoedorganisaties in de gemeente Emmen.

Musea zijn van groot belang voor het culturele, historische en recreatieve profiel van Emmen. Voor de periode 2025-2028 zijn we voornemens om in te zetten op de versterking en verduurzaming van het verhaal van het Veen en Van Gogh. Het Veenpark en het Van Gogh Huis Drenthe fungeren op provinciaal niveau als respectievelijk drager van het verhaal van het Veen en drager van het verhaal van Van Gogh. We continueren de komende jaren onze steun aan Stichting ErfgoedNetwerk Emmen, Stichting De Spiker en Museum Collectie Brands. Het Industrieel Smalspoor Museum is daarentegen als nieuwe partij opgenomen, als erkend museum passend bij het verhaal van Emmen. Hiermee bestendigen wij de initiatiefsubsidie die aan hen is verstrekt gedurende de periode 2022-2024 in het kader van professionalisering. Het Harmonium Museum is tot slot niet meer in deze cultuurnota opgenomen, mede vanwege het feit dat dit museum haar activiteiten heeft gestaakt. De voorgenoemde musea die wij gedurende de periode 2025-2028 jaarlijks ondersteunen, mede gebaseerd op gemaakte afspraken uit het verleden, dragen allen bij aan het beleefbaar en zichtbaar maken van het verhaal van Emmen. Nieuw is dat wij, in aanvulling hierop, voornemens zijn om een ontwikkelbudget musea beschikbaar te stellen dat dient om het gehele museale veld in de gemeente Emmen te versterken (zie paragraaf 7.7). Tot slot zijn wij voornemens om in gezamenlijkheid met onze musea te onderzoeken hoe we het museumbezoek in Emmen onder (Emmense) kinderen en jongeren kunnen vergroten.

In het vervolg van dit hoofdstuk volgt een beschrijving van de organisaties die we in 2025-2028 op jaarlijkse basis zullen gaan ondersteunen.

7.1 Stichting ErfgoedNetwerk Emmen

Stichting ErfgoedNetwerk Emmen stelt zich ten doel om een netwerk tot stand te brengen tussen de organisaties in Emmen die zich inzetten voor het behoud, duurzame ontwikkeling en toegankelijkheid van het cultuurerfgoed.

De stichting maakt verbinding, legt relaties, zoekt afstemming en deelt kennis. Daarnaast zet de stichting zich in voor het sterker profileren van cultuur-historisch erfgoed dat kan bijdragen aan een eigen gezicht van dorpen, wijken en buurtschappen in de gemeente Emmen. ErfgoedNetwerk Emmen fungeert als aanjager van diverse erfgoedprojecten in samenwerking met historische verenigingen en musea. Het ErfgoedNetwerk fungeert tevens als penvoerder namens Comité OMD Emmen met betrekking tot de Open Monumentendagen.

Stichting ErfgoedNetwerk Emmen gaat onverminderd door met de activiteiten die zij tot nu toe heeft ontwikkeld en die bewezen hebben bij te dragen aan de doelstelling van de stichting. Nieuwe projecten die opgestart worden zijn 80 Jaar Vrijheid (2025) en het Van Gogh Jubileumjaar in 2028.

7.2 Stichting De Spiker

De stichting verbindt in de Zandstrooiwoerderij (Zwaantje Hans-Stokman's Hof) de recente geschiedenis van de oliewinning met de oudere geschiedenis ten aanzien van de kunst van het zandstrooien. Het maakt de geschiedenis van Schoonebeek beleefbaar en zichtbaar met exposities en het organiseren van educatieve activiteiten, in het bijzonder over het ambacht van het zandstrooien en de oliewinning. Aanvullend worden jaarlijks diverse exposities en tentoonstellingen in wisselende samenstelling gehouden met name over de geschiedenis van Schoonebeek. Voor de

komende periode worden de mogelijkheden verkend om de tentoonstelling over de oliewinning te vernieuwen.

7.3 Museum Collectie Brands

Museum Collectie Brands, gevestigd in Nieuw-Dordrecht, beschikt over een omvangrijke collectie die de verhalen en geschiedenis vertelt van Zuidoost-Drenthe. De kerncollectie, bestaande uit zo'n 70.000 boeken en objecten, is gevormd uit de verzamelingen van Jans Brands, Janny Jalving en Jan Dekkers. Industrieel erfgoed is ook een belangrijke pijler voor het museum. In 2025 worden eerst nog pilottentoonstellingen op dit gebied georganiseerd. Het museum is voornemens om vervolgens een permanente tentoonstelling in te richten over industrieel erfgoed van de gemeente Emmen, omdat dit een belangrijk onderdeel uitmaakt van de geschiedenis van de gemeente Emmen en daarmee ook bijdraagt aan het verhaal van Emmen. Museum Collectie Brands heeft tot slot al enige jaren de wens om haar museum uit te breiden en hoopt hier in de toekomst uitvoering aan te kunnen geven. De keuze voor het juiste concept, de bijbehorende invulling en vermarkting daarvan blijven gedurende de beleidsperiode 2025-2028 belangrijke aandachtspunten voor Museum Collectie Brands om de gewenste bezoekersaantallen van 10.000 per jaar te halen.

7.4 Veenpark

Het verhaal van het Veen is verankerd in de identiteit van de provincie Drenthe en het karakter van Zuidoost-Drenthe. Het Veenpark vertelt dit belangrijke verhaal over het veen, de veenarbeiders en de turfwinning. Om dit verhaal op een nieuwe, eigentijdse manier te vertellen, heeft het Veenpark in Barger-Compascuum een kwaliteitsslag ondergaan door uitvoering te geven aan fase 1 van haar masterplan. Het Veenpark heeft in de periode 2022-2024 stappen gezet richting museum van provinciaal belang. Op het moment dat aan eerder gestelde voorwaarden is voldaan, beoordeelt de provincie Drenthe of het museum toetreedt als museum van provinciaal belang. Voor de periode 2025-2028 zijn we voornemens om de verdere ontwikkeling van het Veenpark, als belangrijke dagattractie in de gemeente Emmen en beoogd museum van provinciaal belang, te ondersteunen. Vanuit de gemeente Emmen bestaat deze steun uit een vaste bijdrage en daarnaast een ontwikkelbudget specifiek voor het Veenpark. Het ontwikkelbudget is bestemd voor de versterking van de organisatie van het Veenpark, maar kan tevens worden ingezet ten behoeve van de marketing. Dit ontwikkelbudget wordt verstrekt onder voorbehoud dat is voldaan aan reeds eerder gemaakte afspraken met het Veenpark in het kader van het Masterplan, bijvoorbeeld met betrekking tot de ontwikkeling van de museale organisatie op basis van de Code Cultural Governance.

7.5 Van Gogh Huis Drenthe

Het Van Gogh Huis Drenthe in Nieuw-Amsterdam/Veenoord is het enige, voor publiek, openbaar toegankelijke huis in Nederland waar Vincent van Gogh gewoond en gewerkt heeft. De locatie van het Van Gogh Huis Drenthe is dan ook uniek. In het Van Gogh Huis Drenthe is te zien hoe de tijd van Van Gogh in Drenthe eruitzag. Het is één van de meest tot de verbeelding sprekende beleeflocaties over Van Gogh. Het Van Gogh Huis Drenthe in Nieuw-Amsterdam/Veenoord fungeert dan ook als een grote drager van Van Gogh Drenthe, als prominente plek waar Van Goghs Drentse verhaal blijvend op inspirerende wijze verteld wordt.

Het Van Gogh Huis Drenthe heeft gedurende de periode 2022-2024 een doorontwikkeling doorgemaakt op het gebied van inhoud en organisatie. Na de modernisering van het Van Gogh Huis in 2023 is de potentie om meer bezoekers te trekken nog groter geworden. Dit willen we de komende periode bestendigen door de jaarlijkse subsidie van het Van Gogh Huis Drenthe te verhogen, zodat het Van Gogh Huis Drenthe verder door kan groeien en professionaliseren voor de langere termijn. Het Van Gogh Huis Drenthe blijft zich inzetten op het aanbieden van een aantrekkelijke inhoudelijke programmering en het aanbieden van educatie over Vincent van Gogh aan scholen en groepen. Verder wil het op lokaal, regionaal, nationaal en internationaal blijven samenwerken om de naamsbekendheid te vergroten en ook meer bezoekers te trekken. Het Van Gogh Huis Drenthe maakt onderdeel uit van Van Gogh Europe, die zich inzet voor het behoud en de collectieve promotie van Van Gogh.

7.6 Industrieel Smalspoor Museum

Het Industrieel Smalspoormuseum beheert en behoudt een collectie smalspoor objecten, die zijn oorsprong vindt in het veenbedrijf. Die oorsprong wordt ook uitgedragen, maar de opzet van het Smalspoormuseum is breder. Het streeft ernaar om ook smalspoor uit andere bedrijfstakken, zoals bouw, weg- en waterbouw, mijnen, olie-industrie, beton- en steenindustrie te bewaren en te beheren. Daarmee laat het museum de bezoekers zien hoe belangrijk smalspoor is geweest voor de industriële ontwikkeling van ons land. Het museum richt zich op de ontwikkeling van het industrieel smalspoor in Nederland en op de regionale cultuurhistorische ontwikkeling van de veen- en turfwinning in Zuidoost Drenthe. Verder beschikt het Industrieel Smalspoormuseum over de enige, in originele staat behouden, turfstrooiselfabriek van ons land.

Het Industrieel Smalspoor Museum is een van de grotere musea in onze gemeente, zowel qua oppervlakte als op het gebied van collectie en bezoekersaantallen. Het museum sluit goed aan bij het verhaal van Emmen. Het is bovendien in 2023 een erkend museum geworden. Het Industrieel Smalspoor Museum heeft gedurende de periode 2022-2024 op incidentele basis subsidie ontvangen in het kader van professionalisering van haar museum. Om dit te bestendigen wordt het museum in de cultuurnota opgenomen en kan het in dit kader rekenen op structurele (verhoogde) subsidie gedurende de periode 2025-2028.

7.7 Ontwikkelbudget musea

Naast de reguliere jaarlijkse subsidies aan de hiervoor genoemde organisaties zijn wij voornemens om voor de periode 2025-2028 onze musea in de breedte te ondersteunen door een ontwikkelbudget voor musea beschikbaar te stellen met als doel om de kwaliteit van de museale sector in de gemeente Emmen te versterken en bij te dragen aan de bezoekersaantallen van de desbetreffende musea. Dit vraagt enerzijds om versterking op het gebied van de inhoud en anderzijds op het vergroten van de zichtbaarheid. Aandachtspunten in dit kader zijn onder andere het versterken van het tentoonstellingsbeleid, (online) marketing en communicatie en het versterken van de organisatiekracht. Het ontwikkelbudget voor musea biedt de ruimte om te anticiperen op wat nodig is en op veranderingen in de markt.

Met het ontwikkelbudget streven we naar een integrale aanpak die zowel marketingexpertise als deskundigheid in het creëren van interactieve en aantrekkelijke tentoonstellingen benut. Over de exacte invulling hiervan zal in overleg worden getreden met het veld. Beleidsmatig wordt de afweging gemaakt hoe deze middelen zo doelmatig mogelijk kunnen worden ingezet om ons museale veld in de breedte te versterken.

In het kader van de ondersteuning van de museale sector wijzen wij hen ook op de activiteiten van het Platform Drentse Musea, die de kleine musea in de provincie Drenthe bijstaat met informatie, kennis en expertise en adviseren wij hen om de verbinding te leggen met de regioconservator van het Drents Museum. Op lokaal niveau kan tevens gebruik worden gemaakt van de activiteiten, kennis en contacten van het Stichting ErfgoedNetwerk Emmen.

7.8 Versterking Van Gogh

De drie maanden die Van Gogh doorbracht in het najaar van 1883 in Zuidoost Drenthe zijn voor het werk van Van Gogh heel bepalend geweest: de eigenheid, het landschap, de bewoners en de oorspronkelijkheid van Drenthe maakten grote indruk op hem en inspireerden hem.

Tegelijkertijd is het bezoek van Van Gogh ook leerzaam geweest voor ons als regio: de ervaringen van Van Gogh leren ons om met een andere blik te kijken naar onze eigen omgeving. We mogen trots zijn en waardering hebben voor de plek waar we wonen en werken. Het verhaal van Van Gogh inspireert ook om mentale weerbaarheid bespreekbaar te maken en oog te hebben voor persoonlijk welzijn en talentontwikkeling.

In 2024 is het Toekomstplan Van Gogh Drenthe, na een succesvol Van Gogh jaar in 2023, vastgesteld. Hiermee willen we de culturele erfenis van Van Gogh in Drenthe blijvend zichtbaar en beleefbaar maken en de gedane investeringen bestendigen en verduurzamen. Er wordt de komende

periode in de gemeente Emmen, Coevorden en Hoogeveen verder gewerkt aan het ontwikkelen en versterken van aanbod waar inwoners en bezoekers het verhaal van Van Gogh in Drenthe kunnen beleven. Daarmee worden de kansen benut die het verhaal van Van Gogh biedt op het gebied van kunst en cultuur, recreatie en toerisme en welzijn. Hiervoor wordt in het kader van de Regio Deal en mogelijk ook bij andere fondsen vanuit Van Gogh Drenthe een aanvraag ingediend. Voor Emmen wordt ingezet op de versterking van het Van Gogh Huis Drenthe en de nabije omgeving. Het voornemen is om het verhaal van Van Gogh Drenthe ook met kunst zichtbaar en beleefbaar maken middels de realisatie van een landmark/kunstwerk. Van Gogh kwam hier om zich als kunstenaar te ontwikkelen. We willen ook andere kunstenaars de kans geven om zich hier in de gemeente Emmen te ontwikkelen. Dit faciliteren wij onder andere met onze subsidieverlening aan Stichting Zookeeper.

Voor het zorgdragen voor een (inter)nationale herkenning en erkenning van Nieuw-Amsterdam/Veenoord als Van Gogh dorp in de provincie Drenthe is in augustus 2023 de Stichting Van Gogh dorp Drenthe opgericht, waarin het Van Gogh Huis Drenthe bestuurlijk betrokken is. Het Van Gogh Huis Drenthe en het Van Gogh dorp slaan de handen ineen om de waarde van het verhaal van Van Gogh in Drenthe duurzaam te verbinden aan inwoners, ondernemers en bezoekers.

7.9 Versterking verhaal van het veen

De veengeschiedenis, het verhaal van het veen, is onlosmakelijk verbonden met de gemeente Emmen. Het Veenpark fungeert op provinciaal niveau als drager van het verhaal van het veen. Vanuit toeristisch, economisch en cultureel oogpunt is het Veenpark van belang voor onze gemeente. Het Veenpark is qua bezoekersaantal het enige middelgrote museum in de gemeente Emmen. Het draagt in dat kader bij aan ons toeristisch-recreatieve aanbod. Het is tevens van belang dat dit unieke erfgoed behouden blijft en dat het verhaal van het veen ook in de toekomst wordt verteld. Het behoud en de doorontwikkeling van het Veenpark is ook belangrijk voor de werkgelegenheid, de maatschappelijke functie van het Veenpark en met betrekking tot de leefbaarheid in Barger-Compascuum. We blijven in de periode 2025 – 2028 graag gezamenlijk optrekken met de Provincie Drenthe met betrekking tot de ontwikkeling en ambities van het Veenpark.

Naast de versterking van het Veenpark zetten we ook in op de versterking van het Industrieel Smalspoor Museum, dat nieuw is opgenomen in de cultuurnota, dat tevens bijdraagt aan het verhaal van het veen.

8 Amateurkunst en Buurtcultuur

8.1 Amateurkunst

Amateurkunst is wat mensen doen in hun vrije tijd op het gebied van kunst en cultuur. Het gaat hierbij om activiteiten als schilderen, muziek maken, toneelspelen of zingen in een koor. Emmen heeft met meer dan 160 verenigingen, groepen en ontelbare individuele amateurkunstenaars een actief verenigingsleven. We zijn dan ook trots op het rijke amateurkunstveld dat de gemeente Emmen kent. We ondersteunen op jaarbasis enkele tientallen initiatieven op het gebied van koren, muziekverenigingen, amateurkunstgezelschappen, culturele commissies en herdenkingen. Deze verenigingen en stichtingen dragen samen bij aan zo ongeveer alle waarden uit de visie in hoofdstuk 4 en leveren daarmee een belangrijke bijdrage aan de eigen ontwikkeling, de leefbaarheid en het versterken van de sociale cohesie in onze dorpen en wijken.

Vanwege dit belang wordt het beschikbare budget verhoogd en verwachten we als gemeente beter te kunnen inspelen op de vragen en behoeften vanuit amateurkunstverenigingen. Een deel van de amateurkunstorganisaties wordt door de gemeente Emmen ondersteund via de beleidsregel Amateurkunst. Omdat bij een nieuwe cultuurnota ook een actualisatie van de beleidsregels hoort is binnen de doelgroep van de regeling een enquête uitgezet over de huidige beleidsregel Amateurkunst en hoe deze bevalt. De uitkomsten daarvan worden meegenomen in de actualisatie van de beleidsregels en het aanvraagproces.

Wij faciliteren het amateurkunstveld niet alleen op directe wijze middels subsidieverlening, maar wij dragen financieel ook bij aan de ondersteuning van het amateurkunstveld. Dit is namelijk onderdeel van de werkzaamheden van Facet, gesubsidieerd door de gemeente. Facet zet zich in voor cultuurdeelname van zoveel mogelijk inwoners. Facet faciliteert aanvullend het netwerk Amateurkunst en heeft een adviesfunctie als het gaat om het versterken van het amateurkunstveld. Facet ondersteunt ook de HaFaBra met het verzorgen van theorielessen en examens. In het kader van zichtbaarheid van het aanbod is op de website van Cultuurmarktplaats Emmen, een product van Facet, een overzicht van cultureel aanbieders en gastdocenten in alle kunstdisciplines te vinden, net als kant en klare producten en projecten die kunnen worden ingezet bij cultuuronderwijs en in het kader van buitenschools aanbod.

8.2 Buurtcultuur

Binnen dorpen en wijken zijn culturele activiteiten belangrijk om elkaar te ontmoeten en op die manier ook met elkaar op lokaal niveau te verbinden.

Vanwege het belang van sociale cohesie in dorpen en wijken blijven we culturele initiatieven ondersteunen en kunnen privépersonen, stichtingen en verenigingen een subsidie aanvragen voor buurtinitiatieven. Sinds 2020 worden buurtinitiatieven ondersteund vanuit de beleidsregel Culturele activiteiten en buurtcultuur. Gemiddeld genomen worden ongeveer 25 initiatieven via deze beleidsregel ondersteund. De beleidsregel wordt geactualiseerd, samen met het aanvraagproces.

9 Culturele ontwikkelingen

9.1 Cultuureducatie

We hechten veel waarde aan een kwalitatief goed aanbod van cultuureducatie in het onderwijs, waarbij een goede verbinding met de (lokale) culturele aanbieders van groot belang is. Daarom faciliteren we het onderwijs middels de subsidieverlening aan Facet voor haar adviesfunctie op het gebied van cultuureducatie en het bieden van ondersteuning aan het onderwijs. Facet verzorgt trainingen en deskundigheidsbevordering, stimuleert talentontwikkeling en ontwikkelt maatwerkproducten op vraag van het onderwijs. Facet werkt samen met de verschillende instellingen met een educatieve taak voor kinderen 0-12 jaar, zoals het ATLAS Theater, DIEP en Kunst & Cultuur Drenthe. Andere partners zijn onder andere de Brede school Emmen, NHL Stenden, Drenthe College en Meer muziek in de klas (Muziekakkoord Drenthe). In Muziekakkoord Drenthe zijn de afspraken tussen basisscholen, culturele instellingen, pabo's, conservatoria, gemeenten en provincie rond muziekonderwijs vastgelegd. Muziekakkoord Drenthe is onderdeel van Méér Muziek in de Klas Lokaal, een landelijk programma dat ervoor moet zorgen dat alle kinderen op alle basisscholen in Nederland structureel muziekonderwijs krijgen. Dankzij de inspanningen van scholen, muziekdocenten, culturele organisaties en gemeenten is het muziekonderwijs op veel scholen in Drenthe weer onderdeel van het programma. Ook de komende jaren wil Muziekakkoord Drenthe zich blijven inzetten voor Méér Muziek in de klas voor alle kinderen. Wij ondersteunen dit initiatief.

Voor Cultuureducatie met Kwaliteit 4 (CMK) wordt in Drenthe gewerkt aan het verstevigen van de kwaliteit van cultuuronderwijs in het primair onderwijs, het begeleiden van het primair onderwijs richting het nieuwe cultuurcurriculum, het verder uitbouwen van de samenwerking met de kinderopvang en het verder versterken van de culturele infrastructuur in samenwerking met lokale en regionale culturele ondernemers en instellingen.

Compenta is de penvoerder van de landelijke regeling CMK in Drenthe. Hierin wordt door Facet samengewerkt met drie andere Drentse kunstinstellingen.

De afgelopen jaren organiseerde Stichting Kunst & Cultuur (K&C) voor de scholen voor voortgezet onderwijs in Emmen het Cultuurtraject. Dit educatief programma voor de leerlingen in de onderbouw (leerjaar 1, 2, 3) brengt jongeren op een structurele manier met kunst en cultuur in aanraking. De organisatie van het Cultuurtraject was mede mogelijk dankzij de financiële steun van de gemeente Emmen. Wij zijn voornemens om cultuureducatie ten behoeve van het VO financieel te blijven ondersteunen. Mede op verzoek vanuit het veld worden de mogelijkheden verkend om de organisatie hiervan per schooljaar 2025-2026 bij Facet onder te brengen.

In lijn met voorgaande jaren zijn we voornemens om onze subsidieverlening aan PRO Emmen, die haar eigen aanpak heeft ontwikkeld passend bij haar leerlingen, te continueren. Dit draagt bij aan een kwalitatief goed aanbod van cultuureducatie in het praktijkonderwijs. Hierna resteert nog een deel van het budget voor goede initiatieven op het gebied van cultuureducatie.

In relatie tot het naschools aanbod vormt de samenwerking dat tot stand is gekomen tussen vier basisscholen, PRO Emmen, Sedna, Facet en Stichting FC Emmen Naoberschap een belangrijke ontwikkeling. Deze samenwerking heeft geleid tot een subsidieaanvraag die is goedgekeurd door het ministerie van OCW, in het kader van het Programma School en Omgeving. Dankzij deze subsidie worden er verrijkte schooldagen georganiseerd waarbij cultuur in het naschoolse aanbod een prominente rol zal spelen. Hierdoor krijgen leerlingen meer kansen om in aanraking te komen met cultuur.

9.2 Cultuurcoaches

De cultuurcoaches, die werken in opdracht van de gemeente Emmen, vervullen een initiërende, ondersteunende, organiserende en adviserende rol binnen de 20 Brede Scholen. Ze werken op wijk- en dorpsniveau samen met scholen, kinderopvang, welzijnswerk, cultuuraanbieders, buurtsportcoaches, jongerenwerkers en buurthuizen. Hun taak is om de binnen- en buitenschoolse cultuureducatie te verbinden met de culturele omgeving en om alle kinderen van 2 tot 18 jaar in Emmen te stimuleren actief deel te nemen aan kunstzinnige activiteiten. De cultuurcoaches doen dit in nauwe afstemming met Facet.

De cultuurcoaches geloven dat kunst en cultuur een preventieve rol vervullen en dat deelname niet gericht moet zijn op prestaties. Ze bevorderen plezier, welzijn, zelfvertrouwen, identiteitsvorming, creativiteit, empathie en expressie. Hun doel is dat elk kind zich, binnen zijn of haar eigen mogelijkheden, kan ontwikkelen tot een zelfverzekerde volwassene die verbonden is met zijn culturele omgeving.

Momenteel wordt er gewerkt aan de doorontwikkeling van de Brede School, met focus op het vergroten van kansengelijkheid, ontwikkelingskansen en sociale cohesie in wijken en dorpen. De cultuurcoaches gebruiken kunst en cultuur om verbinding te maken met en tussen jeugd en hun ouders. Deze activiteiten worden uitgevoerd op wijk- en dorpsniveau, waarbij zichtbaarheid en bekendheid van de cultuurcoaches van belang zijn. Dit bevordert het vertrouwen en helpt om inzicht te krijgen in de behoeften en vragen van de bewoners en betrokken organisaties.

9.3 Cultuurprogrammering voor jongeren

Als gemeente willen we een plek zijn waar jongeren gezond en gelukkig kunnen opgroeien. We willen ons ontwikkelen tot een gemeente waar plek is voor jonge creatieve professionals. Ook willen we graag jonge mensen binden aan het gebied, zodat zij hun talenten ook hier kunnen ontwikkelen en door kunnen geven aan een nieuwe generatie. Mede hiervoor is het belang dat we in ons cultuurbeleid ook aandacht hebben voor onze jongeren. Cultuurparticipatie is daarnaast van belang omdat het onze jongeren met elkaar verbindt en het bijdraagt aan de ontwikkeling van hun eigenwaarde, hun veerkracht en aan hun persoonlijke ontwikkeling.

Gedurende de beleidsperiode 2022-2024 hebben we hier een impuls aan kunnen geven mede als gevolg van de verkregen rijksmiddelen in de vorm van de SPUK Jeugdcultuur. Er is toen extra ondersteuning gegeven aan lokale initiatieven voor en door jongeren, ten behoeve van culturele disciplines om zich creatief te ontwikkelen. Dit gaat bijvoorbeeld om actieve cultuurparticipatie door jongeren, of het inrichten van repetitieruimtes, broedplaatsen, creatieve hubs en andere plekken waar jongeren zich organiseren om nieuwe vormen van cultuur te maken. De ondersteuning van de SPUK Jeugdcultuur is in Emmen door culturele partners vooral ingezet voor het versterken van de culturele infrastructuur in de gemeente, omdat deze voorzieningen ook na afloop van de regeling beschikbaar zijn en daarmee langdurig bijdragen aan het culturele landschap voor jongeren. Een voorbeeld hiervan zijn de studio's van Facet voor jongeren met belangstelling voor muziek, fotografie, podcasts of vloggen. Het jaar 2025 is het laatste jaar waarin de verkregen rijksmiddelen ten behoeve van de SPUK Jeugdcultuur kunnen worden besteed.

Voor de beleidsperiode 2025-2028 streven we naar een divers aanbod van cultuurprogrammering dat aansluit bij de belevingswereld en behoefte van onze jongeren. Wij geloven dat jongeren in dit kader zelf het beste kunnen bepalen wat hun wensen zijn op het gebied van kunst en cultuur. We vinden het dan ook van belang dat kunst- en cultuuraanbod voor jongeren tot stand komt in samenspraak met jongeren. Onze culturele partners spelen hierbij een sleutelrol, omdat zij direct contact hebben met deze doelgroep. Daarom willen we jongeren betrekken via onze culturele partners en het budget voor jeugdbeleid via hen inzetten, zodat jeugdcultuur zich in onze gemeente verder kan ontwikkelen. Ook zijn we voornemens om gedurende de looptijd van de cultuurnota in overleg te treden met onze gesprekspartners met betrekking tot jongeren, de kindergemeenteraad en de kinderraden in de dorpen en wijken, en zullen waar dat kan de input meenemen in de uitvoering van de cultuurnota. Om initiatieven die hieruit voortkomen te kunnen faciliteren stellen we jaarlijks een bedrag beschikbaar van € 7.500.

Daarnaast willen we jongeren zelf de kans bieden om nieuwe culturele initiatieven te ontwikkelen en organiseren. Jongeren vanaf 18 jaar kunnen zelf subsidie aanvragen voor culturele activiteiten voor en door jongeren. Uiteraard vinden we het ook wenselijk dat er voldoende en divers cultureel aanbod is voor onze jongeren onder de 18 jaar.

Naast onze inzet op een divers aanbod van cultuurprogrammering dat aansluit bij de belevingswereld is het ook van belang dat jongeren goed op de hoogte zijn van de culturele activiteiten in de gemeente Emmen. Daarom willen we de bekendheid van deze activiteiten en organisaties onder jongeren vergroten. Belangrijk is om hiervoor de juiste kanalen in te zetten. Ook zijn we voornemens om in gezamenlijkheid met onze culturele partners een jaarlijkse bijeenkomst te organiseren voor jeugdcultuur voor jongeren vanuit de diverse culturele instellingen omdat dit kan bijdragen aan meer uitwisseling, samenwerking en inspiratie. Tot slot verkennen we via de Regio Deal de mogelijkheden om voor de beleidsperiode 2025-2028 onze mogelijkheden op het gebied van jeugdcultuurparticipatie te vergroten.

9.4 Rensenpark

Het Rensenpark vormt het groene hart van Emmen en biedt met al zijn initiatieven op het gebied van kunst en cultuur een wereld aan creatieve en kunstzinnige mogelijkheden. In de herijkte visie op het Rensenpark, zoals die in 2023 door de gemeenteraad is vastgesteld, is opgenomen dat het Rensenpark een broedplaats voor kunst, cultuur, educatie en innovatie moet zijn. Met creatieve en culturele organisaties, kunst in de openbare ruimte en mogelijkheden voor bezoekers om te ervaren, deel te nemen, te creëren en nieuwe technieken uit te proberen. Dit vraagt om experimenteerruimte om anders te werken dan gebruikelijk.

Het Rensenpark is op dit moment de thuisbasis van onder andere Zookeeper (beeldende kunst) en Loods13 (theater) en wordt gebruikt voor bijvoorbeeld kleine festivals, zoals het Ontluik Festival (voor opkomende muzikanten). Het Rensenpark is ook de nieuwe locatie voor DIEP dat in aanbouw is en in een later stadium in gebruik wordt genomen.

De locatie van de Nachtwacht van Emmen en de tijdelijke locatie van DIEP Rensenpark komen in de komende periode vrij. Om ze een culturele bestemming te kunnen geven is het belangrijk om een aangepast tarief te kunnen hanteren. Verschillende culturele initiatieven waaronder het Filmhuis hebben interesse getoond.

In de cultuurnota 2022-2024 was een specifiek budget opgenomen ten behoeve van de culturele programmering in het Rensenpark. Voor de beleidsperiode 2025-2028 is de beleidsmatige keuze gemaakt om dit budget toe te voegen aan het initiatievenbudget, omdat dit onze wendbaarheid vergroot in geval van onderbesteding dan wel overvraging van dit budget. Vanuit het initiatievenbudget blijven we de komende jaren vernieuwend aanbod stimuleren, waaronder in het Rensenpark.

9.5 Broken Circle / Spiral Hill

In de gemeente Emmen is een uniek stuk post-65 erfgoed aanwezig in de vorm van het landschapskunstwerk Broken Circle / Spiral Hill, gemaakt in 1971 door de Amerikaanse landschapskunstenaar Robert Smithson. Broken Circle / Spiral Hill is gesitueerd in een voormalige zandafgraving dat in particulier bezit is. Als gemeente zijn we dus geen eigenaar van het kunstwerk en ook niet van de ondergrond, maar het kunstwerk is wel van grote waarde voor onze gemeente en is ook opgenomen in de Canon van Emmen. De komende beleidsperiode blijft dan ook onze aandacht uitgaan naar dit iconische werk.

9.6 Uitfestival Emmen

Uitfestival Emmen is traditioneel gezien de opening van het culturele seizoen en biedt daarbij de mogelijkheid voor culturele organisaties om hun aanbod te presenteren. Het doel van het Uitfestival is om inwoners en bezoekers laagdrempelig kennis te laten maken met (vernieuwende vormen van) kunst en cultuur. Aan Stichting Uitmarkt Emmen is de afgelopen twee jaar de opdracht verstrekt voor de organisatie van het Uitfestival Emmen. Voor de beleidsperiode 2025-2028 is jaarlijks budget opgenomen om ook de komende jaren uitvoering te kunnen geven aan het Uitfestival Emmen.

9.7 Cultuurmonitor

We hebben een cultuurmonitor opgezet om de deelname aan het beoefenen van cultuur door inwoners te kunnen meten en volgen. Ook geeft de cultuurmonitor inzicht in hoe vraag en aanbod op het gebied van cultuur zich tot elkaar verhouden. Om gezamenlijke gegevens op het gebied van cultuurparticipatie op te halen is in 2014, 2017, 2019, 2021 (aangepaste versie in verband met corona) en 2024 door Trendbureau Drenthe (onderdeel van CMO STAMM) een vragenlijst uitgezet onder de Emmense bevolking. In 2024 kon de vragenlijst in de maanden juni en juli online of op papier worden ingevuld door 7000 inwoners die daarvoor uitgenodigd waren. Uiteindelijk hebben 865 inwoners de vragenlijst volledig ingevuld, waardoor de responspercentage voldoende is om betrouwbare uitspraken te kunnen doen over de totale populatie van Emmenaren van 18 jaar en ouder.

Uit de cultuurmonitor 2024 blijkt dat in Emmen 86% van de inwoners het afgelopen jaar minimaal één culturele voorstelling heeft bezocht, met 83% specifiek in Emmen. Het aandeel bezoekers is vergelijkbaar met 2019. De bekendste culturele instellingen zijn het ATLAS Theater, het Veenpark en Facet. Op een enkeling na kennen Emmenaren deze instellingen. Vooral het ATLAS Theater trekt veel bezoekers (59%), gevolgd door de Bibliotheek (33%) en het Veenpark (31%). In voorgaande jaren hadden deze instellingen ook de meeste bezoekers.

Wat betreft actieve deelname aan cultuur, heeft 40% van de Emmenaren het afgelopen jaar een culturele activiteit beoefend, zoals tekenen of schilderen. Het aandeel actieve cultuurparticipanten ligt daarmee op het niveau van 2019. Het percentage Emmenaren dat het afgelopen jaar als vrijwilliger heeft gewerkt voor een culturele instelling betreft 14%. Dat is vergelijkbaar met voorgaande jaren. Informatie over culturele activiteiten wordt door onze inwoners voornamelijk via het internet, dagbladen en mond-tot-mondreclame verkregen.

De meerderheid van de Emmenaren waardeert kunst en cultuur als belangrijk voor de samenleving en de gemeente (70-75%). Zowel de hoeveelheid als de kwaliteit van het culturele aanbod wordt door 73% van de Emmenaren met een 7 of hoger beoordeeld. Minder dan 10% van de inwoners vindt de kwaliteit en de hoeveelheid van het culturele aanbod in de gemeente Emmen onvoldoende. De waardering hiervan is vergelijkbaar met eerdere jaren.

Zowel over de bekendheid, betaalbaarheid als de variatie van het culturele aanbod in de gemeente Emmen geeft ongeveer de helft van onze inwoners aan dat dit voor hen voldoende is. Daarentegen vindt 18% van onze inwoners het aanbod niet voldoende betaalbaar, voor 17% is het aanbod onvoldoende bekend en 14% vindt het aanbod niet gevarieerd genoeg. Desondanks zou driekwart van de inwoners anderen aanraden om voor culturele activiteiten naar Emmen te komen. Tijdens de periode 2025-2028 blijven we uitvoering geven aan de cultuurmonitor en zal er aandacht zijn voor de betaalbaarheid van cultuur, voor het zichtbaar maken van het aanbod en voor de realisatie van een gevarieerder cultuur aanbod.

9.8 Fair Practice Code

Wat is de Fair Practice Code (FPC)?

De FPC is een gedragscode voor ondernemen en werken in kunst, cultuur en creatieve industrie op basis van vijf kernwaarden: solidariteit, diversiteit, vertrouwen, duurzaamheid en transparantie. De FPC nodigt uit om gezamenlijk verantwoordelijkheid te nemen voor een eerlijke economische keten, waarin kunstenaars en creatieven, maar ook mogelijkmakers van kunst en cultuur, eerlijk betaald worden voor hun vakmanschap, zeggingskracht en uniciteit én een eerlijk deel krijgen van de opbrengst.

De code is er voor alle werkenden binnen de culturele en creatieve sector (kunstenaars, creatieven, makers), iedereen die de sector ondersteunt (promotors, brancheorganisaties, vakbonden, overheden) en iedereen die afnemer is van kunst en cultuur (publiek). De code is van toepassing op zowel gesubsidieerde als niet-gesubsidieerde personen en organisaties en helpt de professionalisering van de sector en de kwaliteit van het aanbod.

Gevolgen FPC voor de cultuursector

Voor organisaties binnen de culturele sector betekent het keuzes maken. Willen organisaties doorgaan op de ingeslagen koers en ambiëren zij een professionaliseringsslag, dan hebben zij meer middelen nodig om het mogelijk te maken de code te onderschrijven. Kunstenaars, creatieven en andere culturele professionals zijn in veel gevallen namelijk niet bereid een samenwerking aan te gaan zonder dat hier een eerlijke beloning tegenover staat. Bij gelijkblijvende geldelijke middelen zal de sector genoodzaakt zijn andere keuzes te maken. Dat resulteert soms in het bijstellen van ambities, afhankelijk van de verkregen financiële ondersteuning. Hier transparant over zijn richting alle betrokken partijen is van belang.

Gevolgen FPC voor Drentse overheden

Vanuit de Vereniging Drentse Gemeenten is een (meerjarig) stappenplan opgesteld dat kaders geeft aan de Fair Practice Code in Drenthe. Het stappenplan heeft tot doel om te onderzoeken wat haalbaar is, welke consequenties er zijn en in welk tempo verschillende onderdelen worden opgepakt. De uitwerking van het stappenplan vindt plaats in de periode 2025-2026. Het uitgangspunt van het stappenplan is dat gemeenten en provincie de vrijheid hebben om met de uitkomsten van het plan zelf de vertaling te maken naar lokaal beleid. Wanneer het stappenplan vanuit de Vereniging Drentse Gemeenten beschikbaar is gesteld kan de gemeente Emmen onderzoeken hoe dit naar lokaal beleid kan worden vertaald.

Uitgangspunt in Drenthe is dat de FPC een gezamenlijke verantwoordelijkheid is van cultuursector en overheden, en dat reële betaling van zzp'ers volgens de fair pay tarieven van belang is.

De provincie en gemeenten moeten bepalen of zij van de instellingen die subsidie bij hen aanvragen verwachten dat zij de FPC onderschrijven. En of zij bereid zijn om hier zelf meer subsidiegelden beschikbaar voor te stellen. Als er geen extra middelen beschikbaar komen, dan betekent dit dat er keuzes gemaakt moeten worden en waar nodig ook subsidievoorwaarden aangescherpt moeten worden.

10 Financiële paragraaf

Organisatie	2025	2026	2027	2028
Culturele infrastructuur	€ 8.975.693,00	€ 9.256.715,00	€ 9.591.244,00	€ 9.752.847,00
ATLAS Theater - huur	€ 2.065.040,00	€ 2.065.040,00	€ 2.065.040,00	€ 2.065.040,00
ATLAS Theater - Culturele Programmering	€ 2.158.414,00	€ 2.268.869,00	€ 2.427.731,00	€ 2.442.731,00
Facet	€ 3.871.880,00	€ 4.035.873,00	€ 4.204.757,00	€ 4.344.757,00
DIEP	€ 682.792,00	€ 683.299,00	€ 684.474,00	€ 685.299,00
Loods13	PM	PM	PM	PM
Theaterschool gerelateerde activiteiten	€ 128.000,00	€ 132.480,00	€ 136.454,00	€ 140.548,00
We The North	€ 69.567,00	€ 71.154,00	€ 72.788,00	€ 74.472,00
Culturele vrijwilligersorganisaties	€ 214.000,00	€ 220.571,00	€ 226.897,00	€ 232.699,00
ZO!34	€ 87.000,00	€ 90.298,00	€ 93.720,00	€ 96.533,00
Filmhuis Emmen	€ 15.000,00	€ 15.525,00	€ 15.991,00	€ 16.471,00
Stichting Grote Kerk Cultureel	€ 22.500,00	€ 22.500,00	€ 22.500,00	€ 22.500,00
The Bake Shop	€ 21.000,00	€ 21.735,00	€ 22.387,00	€ 23.059,00
Stichting DrenthEvents	€ 10.000,00	€ 10.350,00	€ 10.661,00	€ 10.981,00
Stichting ZOOkeeper	€ 25.000,00	€ 25.875,00	€ 26.651,00	€ 27.450,00
Stichting Taalpodium Emmen (STEM)	€ 12.500,00	€ 12.938,00	€ 13.326,00	€ 13.725,00
Amateur Kunstenaars Emmen (AKE)	€ 10.000,00	€ 10.350,00	€ 10.661,00	€ 10.980,00
Stichting Filosofiecafé Emmen	€ 11.000,00	€ 11.000,00	€ 11.000,00	€ 11.000,00
Erfgoed	€ 357.180,00	€ 368.409,00	€ 381.818,00	€ 387.818,00
Veenpark	€ 50.000,00	€ 52.000,00	€ 54.388,00	€ 55.388,00
Ontwikkelbudget Veenpark	€ 40.000,00	€ 42.000,00	€ 44.000,00	€ 44.500,00
Stichting De Spiker	€ 11.500,00	€ 12.000,00	€ 12.500,00	€ 13.000,00
Stichting ErfgoedNetwerk Emmen	€ 15.250,00	€ 16.000,00	€ 16.500,00	€ 17.000,00
Museum Collectie Brands	€ 69.930,00	€ 69.930,00	€ 69.930,00	€ 69.930,00
Van Gogh Huis Drenthe	€ 72.500,00	€ 75.000,00	€ 78.500,00	€ 80.000,00
Industrieel Smalspoor Museum	€ 23.000,00	€ 24.479,00	€ 26.000,00	€ 27.000,00
Ontwikkelbudget Musea	€ 75.000,00	€ 77.000,00	€ 80.000,00	€ 81.000,00
Cultuureducatie en Participatie	€ 153.480,00	€ 157.763,00	€ 160.808,00	€ 160.808,00
Cultuureducatie	€ 56.711,00	€ 58.711,00	€ 60.711,00	€ 60.711,00
Culturele activiteiten	€ 11.752,00	€ 11.752,00	€ 11.752,00	€ 11.752,00
Commissies en herdenkingen	€ 13.583,00	€ 13.855,00	€ 14.132,00	€ 14.132,00
Amateurkunst	€ 40.000,00	€ 40.637,00	€ 41.286,00	€ 41.286,00
Algemeen	€ 31.434,00	€ 32.808,00	€ 32.927,00	€ 32.927,00
Culturele ontwikkelingen	€ 378.025,00	€ 386.667,00	€ 400.782,00	€ 399.543,00
initiatievenbudget	€ 232.500,00	€ 234.578,00	€ 239.886,00	€ 235.254,00
Jeugdbeleid	€ 60.175,00	€ 64.014,00	€ 70.404,00	€ 71.307,00
Kinderraden	€ 7.500,00	€ 7.500,00	€ 7.500,00	€ 7.500,00
Uitfestival Emmen	€ 77.850,00	€ 80.575,00	€ 82.992,00	€ 85.482,00
Totaal	€ 10.078.378,00	€ 10.390.125,00	€ 10.761.549,00	€ 10.933.715,00